

Hoe GROOT was hun rijk?

Nogal groot. Wat ooit het Romeinse Rijk was, bestaat nu uit **vijftig** landen. Het strekte zich uit over **Europa**, maar ook over delen van **Noord-Afrika** en **West-Azië**. Al het oranje op deze kaart is Romeins.

Wie begon ermee?

Volgens een Romeinse legende werd Rome gesticht door **Romulus** (ROME-ulus, snap je?). Hij en zijn tweelingbroer **Remus** werden grootgebracht door een wolvin. Wolven waren dus bijzonder voor Romeinen.

Keizer Hadrianus bouwde hier een muur om noorderlingen buiten te houden.

Hier leefden volkeren die soms probeerden het rijk binnen te vallen. Romeinen vonden de meeste niet-Romeinen woest en gruwelijk. Ze noemden hen **barbaren**.

De Romeinse generaal **Julius Caesar** veroverde dit deel voor Rome.

De Romeinen stuurden soldaten naar het hele rijk.

Dit was Romeins.

ROME

Yep, ook dit was Romeins.

Romeinen waren de baas op deze hele zee. Ze noemden die zelfs **Mare Nostrum**, 'onze zee'.

Romeinen namen het ook hier over.

Aegyptus

SALVE! Zo zeggen Romeinen 'hallo'. Dat is LATIJN, de taal van de Romeinen.

Overal waar ze kwamen, stichtten de Romeinen steden en bouwden ze bruggen en wegen om er te komen. Ze legden zelfs de eerste echte wegen aan in Europa.

Hoeveel mensen leefden daar?

Een heleboel. Op zijn grootst, zoals op deze kaart, telde het rijk zo'n 100 miljoen inwoners. Sommige historici denken **zelfs meer**. Niemand weet het zeker, maar dat zou een **kwart** van de wereldbevolking zijn geweest.

In het rijk worden allerlei talen gesproken, maar Latijn is de OFFICIËLE taal. Ik kom uit Egyptus en moest het leren.

Gingen Romeinse kinderen naar school?

Sommige. Die hadden geluk. Veel andere kinderen moesten werken! Romeinen die het zich konden veroorloven, betaalden huisleraren of stuurden hun kinderen naar schooljes.

Wat leerden ze daar?

Lezen, schrijven, rekenen en dingen onthouden. Oudere jongens leerden ook Grieks en spreken in het openbaar.

Hallo, meester!
Hallo, medeleerlingen!

Van kinderen werd verwacht dat ze heel beleefd waren, zoals deze jongen hier.

Deze man is een **paedagogus**. Hij moet kinderen naar en van school brengen en hen helpen met hun huiswerk.

Ik probeer dit SUPERLANGE gedicht uit mijn hoofd te leren en dan moet ik het opzeggen. GEEUW.

Dit schooltje heet een **ludus**, voor kinderen jonger dan elf jaar. Het ligt achter een gordijn, achter in een winkel.

Kras kras

1, 2, 5, OEPS.

De leraar was een slaafgemaakte uit Griekenland. Romeinen vonden een Griekse scholing **de beste**.

Waar is je geld voor de les van vandaag, Flavius?

Wanneer eten we?

Deze kinderen ontbeten voor de zon opkwam, dus nu hebben ze honger.

Geef me mijn nieuwe wastafel, Felix!

Felix droeg alle spullen van deze jongen naar school en moet hier nu wachten. Felix wordt er niet voor betaald, want ook hij is een slaafgemaakte.

Waar schreven ze op?

Wastafels. Dat waren tablets waar je geen spelletjes op kon spelen. Ze waren van hout en gevuld met harde was (van **bijen**, niet je **vuile sokken**.)

Om op de wastafel te schrijven krasten ze erin met een stokje, een **stylus**.

Om een fout uit te vegen gebruikten ze de platte achterkant van de stylus.

Met een vlam onder de wastafel smolt de was en werd **alles** uitgeveegd. Het tablet kon weer gebruikt worden.

Als je de kaars er te dicht bij hield, kon de wastafel vlam vatten.

WOEHOE, dat was spannend! Wat nu?

Gladiatoren! Zij waren getraind om te vechten in volle arena's, **soms tot de dood**. Jammer genoeg keken de Romeinen graag naar gruwelijk geweld, wat we nu **heel schokkend** zouden vinden.

Er waren ruim 30 soorten gladiatoren. Ze hadden allemaal andere wapens, uitrusting en manier van vechten.

Mijn manier van vechten is als een soldaat in een miniveldslag.

Gladiatoren waren slaafgemaakten, krijgsgevangenen of misdadigers. Meestal hadden ze geen keuze en moesten ze voor andermans plezier vechten.

Ik vecht met een visnet en een drietand, een trident.

Winnaars verdienen roem, geld en na lange tijd... een houten zwaard: het teken dat ze **vrij** waren.

Een vrijgemaakte gladiator kon zijn eigen gladiatorschool leiden of een lijfwacht van de elite worden.

ALLE MEISJES HOUDEN VAN CELADUS DE THRAEX

Handen omhoog!

Toeschouwers zwaaiden met hun handen om aan te geven of een verslagen gladiator dood moest of niet. Historici weten niet zeker welk gebaar ze maakten: duim omhoog, omlaag of in de vuist gestopt?

Souvenirs

Romeinen waren dol op gladiatorsouvenirs, zoals deze beeldjes. Ze schilderden ook gladiatoren op fresco's en op vazen en bekers.

